

ด่วนที่สุด

ที่ พร ๐๐๒๓.๓/ว ๑๘๒๓

ศาลากลางจังหวัดแพร่
ถนนไชยบูรณ์ พร ๕๔๐๐๐

๓๐ เมษายน ๒๕๖๒

เรื่อง การใช้อำนาจหน้าที่ของกรมปศุสัตว์ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการปัญหาสุนัข
และแมวจรจัด

เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ และนายกเทศมนตรีเมืองแพร่

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๔/๑๓๘
ลงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๒ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น แจ้งว่าได้รับแจ้งจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ว่ากรมปศุสัตว์ ได้ขอหารือปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของกรมปศุสัตว์และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดการปัญหาสุนัขจรจัด กรณีเทศบาลได้รับเรื่องร้องเรียนเป็นกรณีของสุนัขที่อยู่ในที่ดินของเอกชน แต่สุนัขนั้นไม่ปรากฏเจ้าของ เทศบาลจึงไม่สามารถใช้อำนาจตามมาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติ การสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้ ทั้งนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหารือร่วมกับกระทรวงเกษตร และสหกรณ์ (กรมปศุสัตว์) กระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) กระทรวงสาธารณสุข (กรมอนามัย) กรุงเทพมหานคร และเทศบาลตำบลเขาน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และมีความเห็นปรากฏตาม บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๔๒๑/๒๕๖๒ เรื่อง หน้าที่และอำนาจในการจัดการปัญหา สุนัขจรจัดของกรมปศุสัตว์และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีเทศบาลตำบลเขาน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการ สำหรับอำเภอขอให้แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายโชคดี อมรวัฒน์)

รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด

กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น

โทร. ๐-๕๕๕๓-๕๑๑๙ ต่อ ๓๐๖

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๙๐๔/๗๓๘

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
เลขรับ 19934
วันที่ - 4 เม.ย. 2562
เวลา.....

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร
กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๒ เมษายน ๒๕๖๒

เรื่อง การใช้อำนาจหน้าที่ของกรมปศุสัตว์ และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดการปัญหาสุนัข และแมวจรจัด

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

อ้างถึง หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๔/ป ๕๔ ลงวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

รับที่ 266
วันที่ 4 เม.ย. ๒๕๖๒
ผู้รับ.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง หน้าที่และอำนาจในการจัดการปัญหาสุนัขจรจัดของกรมปศุสัตว์และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีเทศบาลตำบลเขาน้อย

ตามที่กรมปศุสัตว์ได้ขอหารือปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของกรมปศุสัตว์และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการปัญหาสุนัขจรจัด และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ขอให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมปศุสัตว์) กระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) กระทรวงสาธารณสุข (กรมอนามัย) กรุงเทพมหานคร และเทศบาลตำบลเขาน้อย แต่งตั้งผู้แทนไปชี้แจงข้อเท็จจริง นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าว และมีความเห็นปรากฏตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาที่ได้ส่งมาด้วยนี้ อนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แจ้งผลการพิจารณาไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบตามระเบียบด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวจรรวรม เสงตระกุล)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

กองกฎหมายการบริหารราชการแผ่นดิน

ฝ่ายกฎหมายการเมืองการปกครอง

โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖-๙ ต่อ ๑๓๐๐ (นางสาวศรีรัตน์ฯ)

โทรสาร ๐ ๒๒๒๖ ๕๑๙๔

www.krisdika.go.th

www.lawreform.go.th

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง หน้าที่และอำนาจในการจัดการปัญหาสุนัขจรจัดของกรมปศุสัตว์
และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีเทศบาลตำบลเขาน้อย

กรมปศุสัตว์ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กษ ๐๖๐๔/๓๓๔๗๗ ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ดังนี้

๑. สำนักงานเทศบาลตำบลเขาน้อย อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๑ ถึงสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แจ้งว่าเทศบาลตำบลเขาน้อยได้รับการร้องเรียนจากประชาชนในพื้นที่เกี่ยวกับปัญหาสุนัขจรจัด เนื่องจากมีสุนัขจรจัดอยู่อาศัยเป็นจำนวนมากภายในบริเวณไร่สับปะรดและไปกัดกินสัตว์เลี้ยงของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งทำให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับความเดือดร้อน สำนักงานเทศบาลตำบลเขาน้อยจึงขอความร่วมมือมายังสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ในการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจเพื่อแก้ไขปัญหาสุนัขจรจัดที่พบในพื้นที่เทศบาลตำบลเขาน้อย

๒. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๑ ถึงเทศบาลตำบลเขาน้อย ชี้แจงว่า สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดฯ ไม่มีหน้าที่และอำนาจแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนในกรณีเหตุรำคาญนี้โดยตรง เพราะอยู่ในหน้าที่และอำนาจของเทศบาลตำบลเขาน้อย ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ (หมวด ๕ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ และหมวด ๖ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐) และพระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. ๒๕๓๕ (มาตรา ๔ และมาตรา ๙) โดยสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดฯ ยินดีเป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำทางด้านเทคนิคและวิชาการ เพื่อบูรณาการร่วมกันในการดำเนินการแก้ไขปัญหาเหตุรำคาญและโรคพิษสุนัขบ้าอันเกิดจากสุนัขจรจัด

๓. สำนักงานเทศบาลตำบลเขาน้อยได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๑ ถึงสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แจ้งว่า ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ เทศบาลจะเข้าไปดำเนินการได้ต่อเมื่อเป็นกรณีของสุนัขขอยุ่ในที่หรือทางสาธารณะและไม่ปรากฏเจ้าของ แต่กรณีนี้เทศบาลได้รับเรื่องร้องเรียนเป็นกรณีของสุนัขขอยุ่ในที่ดินของเอกชนแต่สุนัขนั้นไม่ปรากฏเจ้าของ เทศบาลจึงไม่สามารถใช้อำนาจตามมาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุขฯ ได้ ส่วนการใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้าฯ แม้ว่ามาตรา ๙ จะกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจจับสัตว์ควบคุมในที่สาธารณะเพื่อกักขัง แต่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นดังกล่าวหมายถึงเฉพาะสัตวแพทย์เท่านั้น อีกทั้งมาตรา ๑๐ ได้กำหนดให้เฉพาะสัตวแพทย์เข้าไปในโรงเรือนหรือสถานที่เพื่อปฏิบัติการต่าง ๆ ในการป้องกันการแพร่โรคพิษสุนัขบ้าได้ ซึ่งในปัจจุบันเทศบาลตำบลเขาน้อยยังไม่มีบุคลากรในตำแหน่งสัตวแพทย์ ดังนั้น จึงขอความร่วมมือให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ส่งสัตวแพทย์ร่วมกับเทศบาลตำบลเขาน้อยเพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาสุนัขจรจัดที่ไม่มีเจ้าของในที่ดินเอกชนร่วมกัน

ส่งพร้อมหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๔/๑๓๖ ลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๒ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๔. สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยได้มีบันทึกข้อความ ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๑ ถึงอธิบดีกรมปลัดสัตว์ เพื่อขอหารือว่า ในกรณีที่สุนัขจรจัดหรือแมวจรจัดไปก่อความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนนับเป็นเหตุรำคาญตามหมวด ๕ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุขฯ หรือไม่ และเป็นหน้าที่ของหน่วยงานใดที่ต้องแก้ไขเหตุรำคาญนั้น และในการจัดการปัญหาสุนัขจรจัดที่ไม่มีเจ้าของแต่ไปอาศัยอยู่ในที่ดินของเอกชนซึ่งไม่มีรั้วรอบขอบชิดแล้วสุนัขจรจัดดังกล่าวออกมาก่อความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนหรือที่สาธารณะ จะอยู่ภายใต้บังคับของมาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุขฯ และมาตรา ๙ และมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้าฯ หรือไม่ และอยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเจ้าของพื้นที่ด้วยหรือไม่

๕. กรมปลัดสัตว์พิจารณาแล้วเห็นว่า ในเรื่องเกี่ยวกับสุนัขและแมวจรจัด กรมปลัดสัตว์มีกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบ คือ (๑) พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า ซึ่งมีเจตนารมณ์เพื่อควบคุมและป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าซึ่งเป็นโรคติดต่อที่มีอันตรายต่อมนุษย์และสัตว์ และ (๒) พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๗ ซึ่งมีเจตนารมณ์เพื่อคุ้มครองมิให้สัตว์ถูกกระทำการทารุณกรรม ซึ่งกฎหมายทั้งสองฉบับไม่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาสุนัขและแมวจรจัดโดยตรง นอกจากนี้ กรมปลัดสัตว์ยังเห็นว่า ในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องคือ (๑) พระราชบัญญัติการสาธารณสุขฯ ซึ่งมาตรา ๓๐ ให้อำนาจแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นในการกักสัตว์ที่พบในที่หรือทางสาธารณะ และ (๒) พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งมาตรา ๕๐ กำหนดให้เทศบาลมีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน เมื่อปัญหาสุนัขจรจัดเป็นปัญหาสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงย่อมมีอำนาจจัดการได้ด้วยตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

ดังนั้น กรมปลัดสัตว์จึงขอหารือประเด็นข้อกฎหมายว่า การจัดการปัญหาสุนัขและแมวจรจัดที่พบในที่หรือทางสาธารณะ และในที่ดินของเอกชน ทั้งกรมปลัดสัตว์และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างมีหน้าที่และอำนาจใช้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหารือของกรมปลัดสัตว์ โดยมีผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมปลัดสัตว์) ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข (กรมอนามัย) ผู้แทนกรุงเทพมหานคร และผู้แทนเทศบาลตำบลเขาน้อย เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่า จากข้อเท็จจริงที่กรมปลัดสัตว์ขอหารือมานั้น มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยว่า การจัดการปัญหาสุนัขจรจัดที่เกิดขึ้นในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเขาน้อย ทั้งในกรณีที่สุนัขจรจัดอาศัยอยู่ในที่หรือทางสาธารณะและกรณีที่อาศัยอยู่ในที่ดินของเอกชน จะอยู่ในหน้าที่และอำนาจของกรมปลัดสัตว์หรือเทศบาลตำบลเขาน้อย หรือเป็นหน้าที่และอำนาจของทั้งสองหน่วยงาน

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) พิจารณาแล้วเห็นว่า ในการพิจารณาปัญหาในทางกฎหมายนั้น จำเป็นต้องพิจารณากฎหมายที่เกี่ยวข้องทุกฉบับไปพร้อมกัน ซึ่งกรณีข้อหารือนี้มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องสี่ฉบับ คือ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. ๒๕๓๕ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔

สำหรับการจัดการปัญหาสุนัขจรจัดที่อาศัยอยู่ในที่หรือทางสาธารณะนั้น โดยที่ มาตรา ๕๐ (๓) (๔) และ (๕)^๑ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาลฯ กำหนดให้เทศบาลตำบลมีหน้าที่ และอำนาจในการป้องกันและระงับโรคติดต่อ รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะ และมาตรา ๒๙^๒ และมาตรา ๓๐^๓ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุขฯ กำหนดให้องค์การปกครอง ส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติเพื่อกำหนดเขตควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ และในกรณีที่ เจ้าพนักงานท้องถิ่นพบสัตว์ในที่หรือทางสาธารณะโดยไม่ปรากฏเจ้าของ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น มีอำนาจกักสัตว์ดังกล่าวได้ ซึ่งปรากฏว่า เทศบาลตำบลเขาน้อยได้ออกเทศบัญญัติ เรื่อง การควบคุม การเลี้ยงหรือปล่อยสุนัข พ.ศ. ๒๕๖๑ ลงวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๑ เพื่อใช้บังคับแล้ว เทศบาลตำบล เขาน้อยจึงมีหน้าที่และอำนาจในการดำเนินการกับสุนัขจรจัดในที่หรือทางสาธารณะได้ แต่การที่ เทศบาลตำบลเขาน้อยมีหน้าที่และอำนาจดังกล่าวไม่ได้เป็นการตัดหน้าที่หรืออำนาจของหน่วยงานอื่น ของรัฐที่มีกฎหมายกำหนดให้มีหน้าที่หรืออำนาจในการดำเนินการกับสุนัขจรจัดเหล่านั้นได้ ในกรณีที่

“มาตรา ๕๐ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

๑. รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

๒. ป้องกันและระงับโรคติดต่อ

(๓) รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

(๔) ป้องกันและระงับโรคติดต่อ

๑. หน้าที่ยื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล

๒. หน้าที่ยื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล

(๕) หน้าที่ยื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล

๑. หน้าที่ยื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล

๒. หน้าที่ยื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล

“มาตรา ๒๙ เพื่อประโยชน์ในการรักษาสุขภาพความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของ ประชาชนในท้องถิ่นหรือเพื่อป้องกันอันตรายจากเชื้อโรคที่เกิดจากสัตว์ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจ ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดให้ส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดของพื้นที่ในเขตอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น เป็นเขตควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ได้

การออกข้อบัญญัติท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง ราชการส่วนท้องถิ่นอาจกำหนดให้เป็นเขตห้ามเลี้ยง หรือปล่อยสัตว์บางชนิดหรือบางประเภทโดยเด็ดขาด หรือไม่เกินจำนวนที่กำหนด หรือเป็นเขตที่การเลี้ยง หรือปล่อยสัตว์บางชนิดหรือบางประเภทต้องอยู่ในภายใต้มาตรการอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้

“มาตรา ๓๐ ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นพบสัตว์ในที่หรือทางสาธารณะอันเป็นการฝ่าฝืน มาตรา ๒๙ โดยไม่ปรากฏเจ้าของ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจกักสัตว์ดังกล่าวไว้เป็นเวลาอย่างน้อยสามสิบวัน เมื่อพ้นกำหนดแล้วยังไม่มีผู้ใดมาแสดงหลักฐานการเป็นเจ้าของเพื่อรับสัตว์คืน ให้สัตว์นั้นตกเป็นของราชการ ส่วนท้องถิ่น แต่ถ้าการกักสัตว์ไว้ดังกล่าวก่อให้เกิดอันตรายแก่สัตว์นั้นหรือสัตว์อื่น หรือต้องเสียค่าใช้จ่ายเกินสมควร เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะจัดการขายหรือขายทอดตลาดสัตว์นั้นตามควรแก่กรณีก่อนถึงกำหนดเวลาดังกล่าวก็ได้ เงินที่ได้จากการขายหรือขายทอดตลาดเมื่อได้หักค่าใช้จ่ายในการขายหรือขายทอดตลาดและค่าเลี้ยงดูสัตว์แล้ว ให้เก็บรักษาไว้แทนสัตว์

ในกรณีที่มิได้มีการขายหรือขายทอดตลาดสัตว์ตามวรรคหนึ่ง และเจ้าของสัตว์มาขอรับสัตว์คืน ภายในกำหนดเวลาดังกล่าวตามวรรคหนึ่ง เจ้าของสัตว์ต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายสำหรับการเลี้ยงดูสัตว์ให้แก่ราชการ ส่วนท้องถิ่นตามจำนวนที่ได้จ่ายจริงด้วย

ในกรณีที่ปรากฏว่าสัตว์ที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นพบนั้นเป็นโรคติดต่ออันอาจเป็นอันตราย ต่อประชาชน ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจทำลายหรือจัดการตามที่เห็นสมควรได้

เป็นปัญหานี้ปรากฏว่า มาตรา ๙^๔ และมาตรา ๑๕^๕ ประกอบกับบทนิยามคำว่า “สัตว์ควบคุม”^๖ ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นซึ่งพบสุนัขในที่สาธารณะมีอำนาจจับสุนัขที่ไม่มีเครื่องหมายประจำตัวสัตว์ควบคุมเพื่อกักขัง และดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนด และทำลายสุนัขที่มีอาการของโรคพิษสุนัขบ้า และปัจจุบันได้มีประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. ๒๕๓๕ ลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งในหน่วยงานของกรมปศุสัตว์ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ประกอบกับข้อ ๒๔ (๑)^๗ แห่งกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๗ กำหนดให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด มีหน้าที่และอำนาจดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยโรคพิษสุนัขบ้า ดังนั้น ทั้งสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์และเทศบาลตำบลเขาน้อยจึงมีหน้าที่และอำนาจตามบทบัญญัติกฎหมายดังกล่าว ในการจัดการปัญหาสุนัขจรจัดที่อยู่อาศัยในที่หรือทางสาธารณะได้

สำหรับการจัดการปัญหาสุนัขจรจัดที่อาศัยอยู่ในที่ดินของเอกชนนั้น เห็นว่า โดยที่ มาตรา ๑๐^๘ และมาตรา ๑๔^๙ แห่งพระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า กำหนดให้สัตวแพทย์มีอำนาจ

มาตรา ๙ ในที่สาธารณะ ถ้าปรากฏว่าสัตว์ควบคุมใดไม่มีเครื่องหมายประจำตัวสัตว์ตามมาตรา ๖ หรือมาตรา ๗ หรือมีแต่เป็นเครื่องหมายประจำตัวสัตว์ปลอม ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจจับสัตว์ควบคุมนั้นเพื่อกักขัง ถ้าไม่มีเจ้าของมาขอรับคืนภายในห้าวัน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจทำลายสัตว์ควบคุมนั้นได้

มาตรา ๑๕ ในที่สาธารณะ ถ้าปรากฏว่าสัตว์ควบคุมใดมีอาการของโรคพิษสุนัขบ้า ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจทำลายสัตว์ควบคุมนั้นได้

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“สัตว์ควบคุม” หมายความว่า สุนัขหรือสัตว์อื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง

ฯลฯ

ฯลฯ

“ข้อ ๒๔ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด มีอำนาจหน้าที่ในพื้นที่ที่รับผิดชอบ ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์ กฎหมายว่าด้วยการบำรุงพันธุ์สัตว์ กฎหมายว่าด้วยการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ กฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลสัตว์ กฎหมายว่าด้วยโรคพิษสุนัขบ้า กฎหมายว่าด้วยการควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา ๑๐ เพื่อป้องกันการแพร่โรคพิษสุนัขบ้า ให้สัตวแพทย์มีอำนาจเข้าไปในบ้าน โรงเรือน หรือสถานที่ เพื่อปฏิบัติการดังต่อไปนี้

(๑) สอบถามจำนวน เพศ พันธุ์ อายุ และสีของสัตว์ควบคุมจากเจ้าของสัตว์ควบคุม
(๒) ในกรณีที่พบว่าสัตว์ควบคุมโดยังไม่ได้รับการฉีดวัคซีนตามมาตรา ๕ ให้ฉีดวัคซีนให้แก่ สัตว์ควบคุมนั้น ในการนี้ เจ้าของสัตว์ควบคุมนั้นต้องเสียค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่า

(๓) นำหัวสัตว์ควบคุมที่ตายหรือมีเหตุสงสัยว่าตายด้วยโรคพิษสุนัขบ้าไปรับการตรวจชันสูตร
(๔) สั่งให้เจ้าของสัตว์ควบคุมทำลายซากสัตว์ควบคุมที่ตายด้วยโรคพิษสุนัขบ้าด้วยวิธีฝัง หรือวิธีอื่นใด

การเข้าไปในบ้าน โรงเรือน หรือสถานที่ ตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำได้ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้น และพระอาทิตย์ตก

มาตรา ๑๔ เมื่อสัตวแพทย์ได้รับแจ้งหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าสัตว์ควบคุมใดมีอาการของโรคพิษสุนัขบ้าในยานพาหนะ บ้าน โรงเรือน หรือสถานที่ใด ให้สัตวแพทย์มีอำนาจเรียกตรวจยานพาหนะ หรือเข้าไปในบ้าน โรงเรือน หรือสถานที่ที่มีสัตว์ควบคุมดังกล่าวและมีอำนาจดังต่อไปนี้

(มีต่อหน้าถัดไป)

เข้าไปในบ้าน โรงเรือน หรือสถานที่ อันเป็นที่ดินของเอกชน เพื่อดำเนินการต่าง ๆ ตามที่กฎหมาย กำหนดกับสุนัขจรจัดได้ ทั้งนี้ เพื่อป้องกันมิให้มีการแพร่ระบาดของโรคพิษสุนัขบ้า หรือได้รับแจ้ง หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าสุนัขนั้นมีอาการของโรคพิษสุนัขบ้า ซึ่งมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติ โรคพิษสุนัขบ้า กำหนดนิยามคำว่า "สัตว์แพทย์"^{๑๐} ให้ความหมายว่า สัตว์แพทย์ของกรมปศุสัตว์ หรือของราชการส่วนท้องถิ่น ดังนั้น สัตว์แพทย์ของกรมปศุสัตว์และขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต่างมีหน้าที่และอำนาจในการดำเนินการตามมาตรา ๑๐^{๑๑} และมาตรา ๑๔^{๑๒} ดังกล่าวข้างต้น ซึ่งหากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นมีบุคลากรในตำแหน่งสัตว์แพทย์ก็สามารถเข้าไปดำเนินการ กับสุนัขจรจัดในที่ดินของเอกชนได้เอง แต่เนื่องจากข้อเท็จจริงในเรื่องนี้ปรากฏว่า เทศบาลตำบล เขาน้อยไม่มีบุคลากรในตำแหน่งสัตว์แพทย์ จึงไม่มีอำนาจตามบทบัญญัติดังกล่าวในการเข้าไปในที่ดิน ของเอกชนเพื่อจัดการปัญหา หน้าที่นั้นจึงเป็นภาระของสัตว์แพทย์ของกรมปศุสัตว์ที่จะต้อง ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของตนต่อไป เมื่อเทศบาลตำบลเขาน้อยแจ้งไปยังสำนักงานปศุสัตว์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์เพื่อขอให้จัดส่งสัตว์แพทย์ไปร่วมกับเทศบาลตำบลเขาน้อยเพื่อเข้าไปจัดการ ปัญหาสุนัขจรจัดในที่ดินเอกชน จึงเป็นหน้าที่โดยตรงของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่จะต้องร่วมมือกับเทศบาลตำบลเขาน้อยเพื่อแก้ไขปัญหาให้แก่ราษฎรให้ลุล่วงไปโดยเร็ว

 (นางสาวจาร์วรรณ เสงตรกุล)
 เลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
 เมษายน ๒๕๖๒

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๙)

(๑) ในกรณีที่ปรากฏว่าสัตว์ควบคุมไม่มีอาการของโรคพิษสุนัขบ้า แต่สัตว์แพทย์เห็นว่าสัตว์ ควบคุมดังกล่าวควรได้รับการฉีดวัคซีน ให้ฉีดวัคซีนให้แก่สัตว์ควบคุมนั้น ถ้าปรากฏว่าสัตว์ควบคุมนั้นได้รับการฉีด วัคซีนตามมาตรา ๕ แล้ว เจ้าของสัตว์ควบคุมไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมอีก แต่ถ้าปรากฏว่าสัตว์ควบคุมนั้นยังไม่ได้รับ การฉีดวัคซีนตามมาตรา ๕ เจ้าของสัตว์ควบคุมต้องเสียค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่า

(๒) ในกรณีที่สัตว์แพทย์สงสัยว่าสัตว์ควบคุมใดมีอาการของโรคพิษสุนัขบ้าและยังมีได้ มีการกักขังสัตว์ควบคุมนั้น ให้สัตว์แพทย์สั่งให้เจ้าของสัตว์ควบคุมกักขังสัตว์ควบคุมนั้นไว้โดยเร็วเพื่อป้องกันมิให้ แพร่โรคพิษสุนัขบ้าเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน และสัตว์แพทย์ต้องไปตรวจอาการของสัตว์ควบคุมนั้น ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

(๓) ในกรณีที่สัตว์ควบคุมใดมีอาการของโรคพิษสุนัขบ้า ให้สัตว์แพทย์มีอำนาจทำลายสัตว์ ควบคุมนั้นได้

การเข้าไปในบ้าน โรงเรือน หรือสถานที่ตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำได้ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้น และพระอาทิตย์ตก

^{๑๐}มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

"สัตว์แพทย์" หมายความว่า สัตว์แพทย์ของกรมปศุสัตว์หรือของราชการส่วนท้องถิ่น และหมายความรวมถึงผู้ซึ่งมิได้ต่ำกว่าประกาศนียบัตรวิชาสัตวแพทยศาสตร์ซึ่งปฏิบัติงานในหน่วยงานอื่นของรัฐ ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้เป็นสัตว์แพทย์เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

ฯลฯ

ฯลฯ

^{๑๑}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๘, ข้างต้น

^{๑๒}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๙, ข้างต้น